

KOORDYNATOR: INSTYTUT CHEMII BIOORGANICZNEJ PAN
 POZNAŃSKIE CENTRUM SUPERKOMPUTEROWO - SIECIOWE
 ul. Noskowskiego 12/14, 61-704 Poznań, (+48 61) 858 20 00, fax: (+48 61) 852 59 54, e-mail: office@man.poznan.pl, www: http://www.man.poznan.pl

Instalacja i konfiguracja serwera FreeRADIUS v. 2

Maja Górecka-Wolniewicz, UCI, UMK

dokument przygotowany w ramach projektu B-R eduroam-PIONIER

Zaktualizowany w ramach projektu PLATON

2012-09-10

Spis treści

Projekt FreeRADIUS.....	1
Wymagania instalacyjne pakietu FreeRADIUS.....	2
Instalacja oprogramowania FreeRADIUS.....	2
Konfiguracja oprogramowania FreeRADIUS.....	3
Plik clients.conf.....	3
Plik huntgroups.....	4
Plik proxy.conf.....	4
Pliki „users”	6
Plik radiusd.conf.....	9
Moduł ldap	10
Moduł ms_chap	10
Moduł attr_rewrite.....	10
Moduł attr_filter	11
Moduły perl i python	11
Sekcja instantiate.....	12
Sekcja authorize.....	12
Sekcja authenticate.....	12
Sekcja post-auth.....	13
Katalogi sites-available/ i sites-enabled/.....	13
Plik eap.conf.....	13
Plik policy.conf.....	14
Certyfikat dla serwera FreeRADIUS.....	15
Certyfikaty klientów i korzystanie z listy unieważnionych certyfikatów.....	15
Serwery wirtualne.....	16
Ustalenie VLAN-ów.....	17
Atrybut Chargeable-User-Identity.....	18
Obsługa rozliczania (accounting).....	20
Uruchomienie serwera FreeRADIUS.....	21
Integracja FreeRADIUS-a z Active Directory.....	21

Projekt FreeRADIUS

Jest to jedna z bardziej popularnych implementacji niekomercyjnych, powszechnie wykorzystywana w projekcie eduroam i zalecana w polskim projekcie eduroam.

Główna strona projektu znajduje się pod adresem <http://www.freeradius.org>. Strona <http://wiki.freeradius.org> zawiera wiele wartościowych informacji na temat instalacji i konfiguracji oprogramowania.

Aktualna wersja oprogramowania to 2.2.0. Zaleca się aktualizację instalacji do tej wersji z powodu wykrytych zagrożeń w poprzednich wydaniach oprogramowania (<http://freeradius.org/security.html>).

Oprogramowanie FreeRADIUS cechują:

- duże możliwości, wielofunkcyjność,
- modularność,
- elastyczność w konfiguracji.

FreeRADIUS w wersji 2 znacząco różni się od oprogramowania w wersji 1. Zmienił się istotnie sposób konfiguracji serwera. Nie jest możliwe przeniesienie konfiguracji wersji 1 do wersji 2 bez dostosowania plików konfiguracyjnych. Najważniejszą nowością w wersji 2 jest możliwość definiowania serwerów wirtualnych, dzięki czemu można w sposób bardziej naturalny dostosować konfigurację serwera. Drugą ważną nową własnością jest język unlang – narzędzie pozwalające na łatwą konfigurację w zależności od zawartości pakietu Radius. Sposób korzystania z nowej funkcjonalności oprogramowanie zostanie przedstawiony szczegółowo w rozdziale „Konfiguracja serwera FreeRADIUS”.

Wymagania instalacyjne pakietu FreeRADIUS

Oprogramowanie nie ma specjalnych wymagań instalacyjnych. Typowo serwer obsługuje określone domeny (czyli realizuje uwierzytelnienie oraz autoryzację użytkowników z tych domen), wówczas niezbędne jest korzystanie z bezpiecznych połączeń, dlatego pakietem wymaganym jest OpenSSL. W sytuacji, gdy serwer pełni wyłącznie funkcję proxy, połączenia SSL nie są realizowane. Zazwyczaj proces uwierzytelniania, autoryzacji i rozliczania współpracuje z używaną w danej instytucji bazą danych. W zależności od potrzeb, konieczna jest instalacja takich pakietów, jak:

- OpenLDAP - jeśli używamy usługi LDAP do uwierzytelniania/autoryzacji (i nie korzystamy z komercyjnego oprogramowania LDAP),
- MySQL, Postgres - oprogramowanie bazodanowe.

Jeżeli zamierzamy korzystać ze skryptów w języku Perl lub Python, należy zadbać, by pakiety te były zainstalowane i dostępne w czasie instalacji oprogramowania.

Instalacja oprogramowania FreeRADIUS

Można zainstalować FreeRADIUS-a korzystając z gotowych pakietów instalacyjnych, które są dostępne ze strony <http://www.freeradius.org/download.html>, m.in. dla systemów: Cygwin, Debian, Fedora, Mandriva, Suse, Ubuntu, FreeBSD, NetBSD, OpenBSD a także Mac OSX i Windows.

Jeśli decydujemy się na samodzielną kompilację, na początek należy rozwinąć źródła oprogramowania pobranego ze wspomnianej strony.

Następnie wykonujemy polecenia:

```
cd freeradius-server-2.2.0
./configure --prefix=/opt/freeradius
```

Jeżeli w katalogu instalacji jest przygotowana konfiguracja z wcześniejszych wersji, należy usunąć moduł `dhcp_sqlippool`, który począwszy od wersji 2.2.0 jest domyślnie włączony:

```
rm modules/dhcp_sqlippool
```

Gdy chcemy użyć własnej instalacji LDAP:

```
--with-rlm-ldap-lib=/opt/ldap/lib
--with-rlm-ldap-include=/opt/ldap/include
```

Gdy chcemy użyć własnej instalacji OpenSSL:

```
--with-ssl-lib=/opt/ssl/lib
--with-ssl-include=/opt/ssl/include
```

Uwaga:

Jeśli używamy własnej instalacji OpenSSL-a, aby zagwarantować, że programy i biblioteki są do-
linkowane do właściwych bibliotek OpenSSL najlepiej, przed wywołaniem configure ustawić zmienne
środowiskowe CPPFLAGS i LDFLAGS, np.:

```
CPPFLAGS=-I/opt/ldap/include -I/opt/ssl/include  
LDFLAGS=-L/opt/ldap/lib -L/opt/ssl/lib -Xlinker \  
-R/opt/ldap/lib:/opt/ssl/lib
```

Inne przykładowe ustawienia na etapie kompilacji:

```
--with-experimental-modules --without-rlm-perl --without-rlm-sql
```

Kompilacja:

make

Instalacja (na ogół z uprawnieniami root):

make install

Konfiguracja oprogramowania FreeRADIUS

Nasze założenia konfiguracyjne są następujące:

- zmierny do uruchomienia serwera FreeRADIUS instytucji (poziom 4 w hierarchii eduro-
am), co oznacza, że jest wymagana możliwość kontaktowania się z serwerami regionalnymi
(czyli serwerami MAN-u, z którym dana instytucja współpracuje) i ew. z serwerami pozio-
mu 5 (czyli serwerami jednostek podrzędnych danej instytucji, np. w przypadku gdy insty-
tucja jest uniwersytetem i poza uniwersyteckim serwerem RADIUS istnieją serwery wy-
działowe);
- realizujemy uwierzytelnianie i autoryzację użytkowników lokalnych (danej instytucji, w
zdefiniowanym przez instytucję zakresie), zgodnie z przyjętymi na jej terenie zasadami
uwierzytelniania (baza LDAP, baza MySQL, pliki Unix itp.).

Pliki konfiguracyjne FreeRADIUS-a znajdują się w katalogu \$
{katalog_instalacji}/etc/raddb instalacji pakietu FreeRADIUS. Najistotniejsze pliki konfi-
guracyjne to:

- radiusd.conf
- clients.conf
- proxy.conf
- eap.conf
- policy.conf
- users
- huntgroups
- sites-enabled/*
- modules/*

Plik clients.conf

Plik ten służy do specyfikacji adresów lub nazw urządzeń (Access Pointy, Switchy 802.1x) oraz ser-
werów RADIUS, z którymi konfigurowany serwer RADIUS będzie się komunikował.

Postać definicji jest następująca:

```
client <nazwa | adres-IP | podsieć> {  
<atrybut> = <wartość>  
}
```

Na przykład:

```
client 192.168.1.120 {  
  secret = tajny_klucz_RADIUS-AP  
  shorname = campus1dev120  
}
```

W atrybutach dla danego klienta można dodać

```
nastype = <słownikowa_wartość>
```

nastype mówi, jakiej metody użyć w skrypcie checkrad (program udostępniany w dystrybucji FreeRADIUS) do sprawdzenia jednoczesnego zalogowania użytkownika.

Uwagi:

- należy dbać o unikatowość kluczy;
- klucz tajny powinien mieć m.in. 16 znaków;
- zaleca się różnicowanie kluczy wspólnych, nie powinno definiować się podsieci AP-ów z jednym hasłem wspólnym;
- należy pamiętać, że klientami są również serwery RADIUS, wszystkie te, z którymi dany serwer potencjalnie może się kontaktować (są to tzw. serwery proxy), należy zdefiniować w pliku `clients.conf` i ustalić wspólny klucz do komunikacji;
- w testach przydaje się klient loopback (127.0.0.1).

Plik huntgroups

Służy do definicji grup urządzeń NAS.

Oto przykładowe definicje grup:

```
aptest NAS-IP-Address == 192.168.1.200
aptest NAS-IP-Address == 192.168.1.201
aptest NAS-IP-Address == 192.168.1.201, NAS-Port-Id == 0-3
        User-Name = user1,
        User-Name = user2
```

Grupę urządzeń można również definiować na podstawie adresu MAC urządzenia. Jest to szczególnie przydatne, gdy chcemy w specyficzny sposób obsługiwać użytkowników korzystających z określonego Access Point'a danego kontrolera (wówczas `NAS-IP-Address` jest adresem kontrolera).

```
aptest Called-Station-Id == "00aabbccdde"
```

Z definicji zastosowanych w pliku `huntgroups` korzystają pliki używane w czasie autoryzacji, uwierzytelnienia oraz w fazie „po uwierzytelnieniu” (`post-auth`), czy „po przekierowaniu” (`post-proxy`). Można w nich definiować kryterium dopasowania typu `Huntgroup-Name == "aptest"`

Plik proxy.conf

Za pomocą tego pliku odbywa się konfiguracja domen (ang. *realms*) obsługiwanych przez serwer. Również w tym pliku, na początku, w bloku `proxy server {...}` jest ustalany sposób obsługi zleceń proxy.

Począwszy od wersji 2 FreeRADIUS-a definiujemy oddzielnie serwery obsługujące domeny – w ramach bloku `home_server {...}` i oddzielnie domeny w blokach `realm {...}`. Poza tym w pliku `proxy.conf` można zdefiniować sposób rozłożenia obciążenia oraz zachowanie w przypadku niedostępności serwera – służy do tego blok `server_pool {...}`.

W przypadku serwerów poziomu jednostki, w tym pliku zamieszczamy definicje serwerów poziomu MAN, np.:

```

home_server radius1man {
    type = auth
    ipaddr = IP_Serwera1_MAN
    port = 1812
    secret = haslo_nasz_serwer_man1
    require_message_authenticator = yes
    response_window = 20
    zombie_period = 40
    status_check = status-server
    check_interval = 30
    num_answers_to_alive = 3
}
home_server radius2man {
    type = auth
    ipaddr = IP_Serwera2_MAN
    port = 1812
    secret = haslo_nasz_serwer_man2
    require_message_authenticator = yes
    response_window = 20
    zombie_period = 40
    status_check = status-server
    check_interval = 30
    num_answers_to_alive = 3
}

```

type – **auth** oznacza uwierzytelnienie, można również definiować serwer do komunikacji przy realizacji procesu rozliczeniowego (**type=acct**), przy czym nigdy nie przekazujemy zleceń rozliczeniowych do serwerów wyższego poziomu

secret – ustalenie hasła wspólnego do komunikacji z danym serwerem

ipaddr – adres IP serwera, można również wskazać adres IPv6 w parametrze **ipv6addr**, lub określić adres źródłowy w parametrze **src-ipaddr**

port – port serwera

Pozostałe parametry mają charakter administracyjny, służą do kontroli działania serwera w komunikacji proxy.

Jeśli domena jest obsługiwana lokalnie, nie musimy deklarować specjalnego bloku **home_server**.

W sekcji **home_server_pool**:

```

home_server_pool man {
    type = fail-over
    home_server = radius1man
    home_server = radius2man
}

```

ustalamy, że pula **man** korzysta z serwera **radius1man**, a jeśli ten nie odpowiada z serwera **radius2man**.

type – **fail-over** jest definicją reakcji na niedostępność serwera

Deklaracja obsługi lokalnych domen ma postać:

strip / nostrip – określa, czy należy usuwać część domenową z nazwy użytkownika (**strip**),

```

realm a.b {
    [strip lub nostrip]
}

```

czy nie (**nostrip**).

W projekcie eduroam jest zlecane stosowanie `nostrip` – do serwerów proxy należy przekazywać pełne nazwy sieciowe użytkowników.

Deklaracja wskazująca, że domena `c.d` jest obsługiwana przez zdalny serwer ma postać:

```
realm c.d {
  type = radius
  authpool = man
  nostrip
}
```

Pliki „users”

Są to pliki konfiguracyjne używane przez moduł `files`. Zastosowania modułu `files` to:

- autoryzacja użytkownika (`authorize`), domyślnie plik `users`;
- uwierzytelnienie użytkownika (`authenticate`), domyślnie plik `auth_users`;
- obsługa użytkownika przed rozpoczęciem procesu rozliczania (`preacct`), domyślnie plik `acct_users`;
- obsługa użytkowników przed realizacją funkcji proxy (`pre-proxy`) domyślnie plik `preproxy_users`;
- obsługa użytkowników po realizacji funkcji proxy (`post-proxy`), domyślnie plik `postproxy_users`;
- obsługa użytkowników po zakończeniu uwierzytelnienia (`post-auth`), domyślnie plik `postauth_users`.

Domyślne nazwy plików konfiguracji są umieszczone w pliku `etc/raddb/modules/files`:

```
usersfile = ${confdir}/users
acctusersfile = ${confdir}/acct_users
preproxy_usersfile = ${confdir}/preproxy_users
```

W plikach tych umieszcza się zestaw dyrektyw konfiguracyjnych, na podstawie których moduł `files` decyduje o sposobie autoryzacji i uwierzytelnienia użytkownika. Format pliku jest następujący:

```
nazwa <lista_sprawdzanych_elementów (check items)> [, ]\  
  <lista_elem_konfiguracyjnych>  
TAB <lista_elementów_odpowiedzi (reply items)>
```

`nazwa` – nazwa użytkownika lub słowo `DEFAULT` (dowolny użytkownik)

Uwagi:

- wszystkie elementy sprawdzane **MUSZĄ** być umieszczone w jednym wierszu, za nazwą użytkownika;
- separatorem elementów sprawdzanych jest przecinek;
- w pierwszym wierszu, w ramach listy elementów sprawdzanych **MOŻNA** wskazać element konfiguracyjny, np. `Auth-Type` i/lub `Auth-Type`;
- elementy odpowiedzi **MOGĄ** być umieszczane w wielu wierszach, w tym przypadku poprzedni wiersz (zawierający element odpowiedzi) musi kończyć się przecinkiem;
- przetwarzanie pliku jest realizowane sekwencyjnie od początku pliku;
- po dopasowaniu użytkownika i elementów sprawdzanych ustalane są elementy odpowiedzi (wg deklaracji);
- domyślnie po dopasowaniu przetwarzanie kończy się;
- element specjalny: `Fall-Through = Yes` oznacza "przetwarzaj dalej".

Dozwolone postaci definicji atrybut – wartość:

1. forma `atrybut = wartość`
NIE MOŻE wystąpić na liście sprawdzanych elementów
MOŻE wystąpić jako element konfiguracyjny (Auth-Type) - ustala wówczas wartość atrybutu, tylko gdy nie była ustalona na liście odpowiedzi oznacza dodanie wartości danego atrybutu, ale tylko, gdy atrybut nie ma dotychczas wartości
2. forma `atrybut := wartość`
na liście sprawdzanych elementów oznacza "zawsze dopasowany" zastępuje wartość atrybutu konfiguracyjnego zastępuje wartość atrybutu konfiguracyjnego
jako element odpowiedzi zastępuje wartość atrybutu
3. forma `atrybut += wartość`
na liście sprawdzanych elementów oznacza "zawsze dopasowany"
na liście konfiguracji i odpowiedzi oznacza dodanie wartości danego atrybutu
4. forma `atrybut == wartość`
na liście sprawdzanych elementów sprawdza, czy atrybut istnieje w zleceniu i czy wartość jest równa podanej
NIE MOŻE wystąpić na liście odpowiedzi
5. forma `atrybut != wartość`
na liście sprawdzanych elementów sprawdza, czy atrybut istnieje w zleceniu i wartość jest różna od podanej
NIE MOŻE wystąpić na liście odpowiedzi
6. forma `atrybut > wartość`
na liście sprawdzanych elementów sprawdza, czy wartość atrybutu w zleceniu jest większa od podanej
NIE MOŻE wystąpić na liście odpowiedzi
7. forma `atrybut >= wartość`
na liście sprawdzanych elementów sprawdza, czy wartość atrybutu w zleceniu jest większa lub równa podanej
NIE MOŻE wystąpić na liście odpowiedzi
8. forma `atrybut < wartość`
na liście sprawdzanych elementów sprawdza, czy wartość atrybutu w zleceniu jest mniejsza od podanej
NIE MOŻE wystąpić na liście odpowiedzi
9. forma `atrybut <= wartość`
na liście sprawdzanych elementów sprawdza, czy wartość atrybutu w zleceniu jest mniejsza lub równa podanej
NIE MOŻE wystąpić na liście odpowiedzi
10. forma `atrybut =~ wyrażenie`
na liście sprawdzanych elementów sprawdza, czy wartość atrybutu dopasowuje się do wyrażenia (wartość znakowa!)
NIE MOŻE wystąpić na liście odpowiedzi
11. forma `atrybut !~ wyrażenie`
na liście sprawdzanych elementów sprawdza, czy wartość atrybutu nie dopasowuje się do wyrażenia (wartość znakowa!)
NIE MOŻE wystąpić na liście odpowiedzi
12. forma `atrybut =* wartość`

na liście sprawdzanych elementów sprawdza, czy zlecenie zawiera dany atrybut (wartość jest nieistotna)

NIE MOŻE wystąpić na liście odpowiedzi

13. forma atrybut !* wartość

na liście sprawdzanych elementów sprawdza, czy w zleceniu nie ma danego atrybutu (wartość jest nieistotna)

NIE MOŻE wystąpić na liście odpowiedzi

Przykłady: (\ oznacza, że ciąg dalszy MUSI być w tej samym wierszu)

```
user1 User-Password == "user1pass"
user2 Auth-Type := Reject
      Reply-Message = "Zablokowane konto"
DEFAULT Realm == NULL, Auth-Type := Reject
DEFAULT Realm = "a.z", Client-IP-Address == 10.1.1.1, \
      Auth-Type := Reject
DEFAULT Realm == "b.z" Hundgroup-Name == "XXX"
      Tunnel-Private-Group-Id := 40
      Tunnel-Medium-Type = 6
      Tunnel-Type = VLAN
DEFAULT Realm == "c.z" FreeRadius-Proxied-To == 127.0.0.1, \
      Auth-Type := gosc, ldapgosc-Ldap-Group == "z_MAN"
      Tunnel-Private-Group-Id := 40
      Tunnel-Medium-Type = 6
      Tunnel-Type = VLAN
```

Użytkownik user1 (nazwa domeny pusta) zostanie zaakceptowany, jeśli poda hasło user1pass.

Użytkownik user2 (nazwa domeny pusta) zawsze zostanie odrzucony.

Dowolny użytkownik zostanie odrzucony, jeśli domena wynikająca z nazwy sieciowej jest pusta.

Dowolny użytkownik, który pochodzi z domeny "a.z" i próbuje uzyskać dostęp za pośrednictwem klienta o IP 10.1.1.1 zostanie odrzucony.

Dowolny użytkownik, który pochodzi z domeny "b.z" zostanie zaakceptowany, jeśli adres klienta należy do grupy XXX. Użytkownikowi zostanie przypisany VLAN 40.

Dowolny użytkownik, który pochodzi z domeny "c.z" i uwierzytelniania się poprzez EAP-TTLS lub EAP-PEAP (atrybut FreeRadius-Proxied-To==127.0.0.1) podlega autoryzacji za pomocą sekcji konfiguracji pod nazwą "gosc" i zostanie zaakceptowany tylko wówczas, gdy atrybut grupy pobrany z bazy LDAP ma wartość "z_MAN". Przyjęty użytkownik zostanie przypisany do VLAN-u 40.

Zalecenia dotyczące plików users:

1. w pliku users należy wyspecyfikować odrzucanie zleceń zawierających pustą domenę, przede wszystkim jest to potrzebne w odniesieniu do zleceń nadchodzących z serwerów krajowych:

```
DEFAULT Realm = NULL, Client-IP-Address == IP_serwer1_MAN, \
      Auth-Type := Reject
DEFAULT Realm = NULL, Client-IP-Address == IP_serwer2_MAN, \
      Auth-Type := Reject
```

2. za pomocą odpowiednich wpisów w pliku users unikamy zapętlenia serwera, np.

```
DEFAULT Realm = "man", Client-IP-Address == IP_serwer1_MAN, \
      Auth-Type := Reject
```


zapobiega przesłaniu zlecenia dot. domeny pl do serwera krajowego, w przypadku, gdy właśnie stamtąd nadeszło zlecenie.

3. w pliku `postauth_users` można ustalić ustawienie specyficznych atrybutów w odpowiedzi, np.

```
test1@test.pl
    Login-LAT-Group := "42"
test2@test.pl
    Tunnel-Medium-Type := 6,
    Tunnel-Private-Group-Id := 41,
    Tunnel-Type := VLAN
```

W wersji 2 oprogramowania FreeRADIUS dużo wygodniejszą metodą jest zastosowanie języka `unlang` w sekcji `post-auth`.

Plik `radiusd.conf`

W pliku tym, na początku konfiguracji, są ustalane ścieżki wiodące, lokalizacja konfiguracji, logów itp.

Dostosowania mogą wymagać bloki `listen {...}`. Domyślnie wymienione są dwa bloki `listen`: jeden dla pakietów związanych z uwierzytelnianiem (`type=auth`), drugi dla pakietów rozliczeniowych (`type=acct`), wskazujące nasłuchiwanie na wszystkich interfejsach danego serwera (`ipaddr=*`), na domyślnych portach (`port=0`, co oznacza port 1812 w przypadku pakietów uwierzytelniania i port 1813 w przypadku pakietów rozliczeniowych port 1814). Jeżeli serwer ma nasłuchiwać na konkretnym interfejsie, należy w odpowiednim bloku `listen` wpisać właściwy adres IP w przypisaniu `ipaddr` (lub/i `ipv6addr`) i, jeśli to potrzebne, podać niedomyślny port. W bloku `listen` można również określić grupę klientów, która może korzystać z danego serwera (jest to nowa możliwość w v.2). W tym celu w bloku `listen` dodajemy przypisanie:

```
clients = nazwa_grupy_klientów
```

i w pliku `clients.conf` umieszczamy deklarację grupy w postaci:

```
nazwa_grupy_klientów clients {
    client klient1_IP {
        secret = test1
    }
    client klient2_IP {
        secret = test2
    }
}
```

Domyślnie w `radiusd.conf` są zakomentowane przypisania `user = ...` i `group = ...`.

Zaleca się uruchamianie serwera z prawami użytkownika innego niż `root`.

Np. ustawienia

```
user = radius
```

```
group = radius
```

sprawiają, że serwer będzie pracował z uprawnieniami użytkownika i grupy `radius`. Niestety, gdy korzystamy z FreeRADIUS-a zintegrowanego z Active Directory, niezbędne jest działanie serwera z prawami `root` – wymaga tego demon `winbindd`.

Największą sekcją pliku `radiusd.conf` jest `modules`. Większość definicji parametrów modułów jest umieszczona w plikach `etc/raddb/modules/*`. Są tam zdefiniowane moduły używane przez serwer. Postać definicji modułu jest następująca:

```
nazwa [ wystąpienie ] {
    element_konfiguracji = wartość
}
```

Przykładowe moduły, zdefiniowane w tej sekcji to: pap, chap, pam, unix, mschap, ldap, sql, realm, preprocess, checkval, files, detail, exec, perl, eap, attr_rewrite, attr_filter.

Moduł ldap

Moduł ten pozwala zdefiniować sposób komunikowania się z bazą LDAP w celu autoryzacji i/lub uwierzytelnienia. Jeśli jest potrzeba wskazania kilku wystąpień modułów ldap, bo serwer ma się kontaktować z różnymi serwerami, na przykład, w zależności od obsługiwanej domeny, kolejne definicje rozróżniamy nazwami wystąpienia modułu:

```
ldap AD { }
ldap OLStaff { }
```

Zdefiniowane nazwy modułu mogą być następnie używane w sekcjach authorize, authenticate. Jeśli w pliku users, używamy sprawdzenia grupy LDAP, to w przypadku stosowania wielu definicji modułów ldap, w elemencie sprawdzenia należy podać konkretne wystąpienie modułu, np.:

```
AD-Ldap-Group == "XXX"
albo
OLStaff-Ldap-Group == "XXX"
```

Zaleca się korzystanie z bezpiecznych połączeń z serwerami LDAP (start_tls=yes) oraz nie używanie anonimowych przeszukiwań.

Jeśli dysponujemy serwerem repliki, to należy zadeklarować jego użycie dla danego poddrzewa poprzez utworzenie drugiego wystąpienia modułu, np.

```
ldap OLStaff1 { tu_deklaracje_serwera_głównego }
ldap OLStaff2 { tu_deklaracje_serwera_repliki }
```

W bloku definicji wystąpienia modułu LDAP można określić parametry groupmembership_filter oraz groupmembership_attribute.

Parametr groupmembership_attribute podaje typ atrybutu LDAP stosowanego do sprawdzania, czy użytkownik należy do określonej grupy. Najpopularniejszym rozwiązaniem jest stosowanie atrybutu radiusGroupName ze schematu RADIUS-LDAPv3.schema, załączonego w dystrybucji FreeRADIUS. Parametr ten decyduje o sposobie przeszukiwania bazy. Jeśli nie określono groupmembership_filter, to stosowany jest domyślny filtr:

```
( | (&(objectclass=groupOfNames) (member=%{Ldap-UserDn}))
  (&(objectclass=groupOfUniqueNames) (member=%{Ldap-UserDn})))
```

Moduł ms_chap

Moduł ten jest niezbędny, gdy dostarczamy metodę PEAP (uwierzytelnianie MS-CHAP i MS-CHAPv2). Konfiguracja w sekcji mschap powinna być następująca:

```
authtype = MS-CHAP
use-mppe = yes
require_encryption = yes
require_strong = yes
```

Moduł attr_rewrite

Moduł ten można stosować w procesie autoryzacji oraz rozliczania. Umożliwia dokonanie zmian w pakietach.

Wystąpienia modułu są wyróżniane nazwą, np.

```
attr_rewrite copy.user-name { }
attr_rewrite strip.user-name { }
```

Działanie modułu polega na modyfikacji wskazanych atrybutów w przypadku spełnienia określonych kryteriów:

- w ten sposób wskazujemy, że zmiany dotyczą określonego atrybutu:
`attribute = ..`
- określamy, czego dotyczy przeszukiwanie: pakietu, odpowiedzi, konfiguracji
`searchin = packet | reply | config`
- określamy sposób dopasowania (na podstawie wyrażenia regularnego)
`searchfor = ...`
- dopasowany napis jest zastępowany zawartością wskazaną w module jako `replacewith`
- można dopisać nowy atrybut (`new_attribute=yes`)
- można napis zastępujący dopisać do oryginalnego (`append=yes`)
- można zadeklarować maksymalną liczbę dopasowań (`max_matches`)
- można ignorować wielkość liter (`ignore_case=yes`)

Np. definicja:

```
attr_rewrite checkuser {
    attribute = User-Name
    searchin = packet
    searchfor = "(^\\\\\\\\\\\\\\\\)"
    replacewith = ""
    max_matches = 10
}
```

ustala, że wywołanie `checkuser` spowoduje usunięcie z wartości atrybutu `User-Name` wiodących znaków `\`.

Moduł taki jest następnie wskazywany w odpowiedniej sekcji, np. `authorize`, `authenticate` czy `accounting`.

Moduł `attr_filter`

Moduł ten jest przeznaczony do filtrowania atrybutów. Może zostać wywołany m.in. po odbiorze odpowiedzi z serwera proxy, w sekcji `post-proxy`.

W bloku `attr_filter` w pliku `radiusd.conf`, element konfiguracji `attrfile` wskazuje plik z deklaracją działania filtra (domyślnie plik o nazwie `attrs`). Domyślne działanie oznacza usunięcie z odpowiedzi wszystkich atrybutów oprócz tych, dla których określono działanie w pliku z filtrem. Domyślnie w konfiguracji jest zdefiniowanych kilka wystąpień tego modułu, przeznaczonych do użycia na różnych etapach pracy serwera (po uwierzytelnieniu, przed przekazaniem do innego serwera itp.). Celem takiego filtra mogłoby być wycięcie VLAN-ów ustawionych na obcym serwerze i ustawienie VLAN-u lokalnego. Funkcjonalność modułu `attr_filer` począwszy od wersji 2 oprogramowania można z powodzeniem zastąpić odpowiednimi instrukcjami języka `unlang`.

Moduły `perl` i `python`

Moduły te pozwalają wskazać skrypt przygotowany w danym języku, który może służyć np. do filtrowania pakietu, realizacji uwierzytelnienia, autoryzacji itp. Definicja, np. w przypadku modułu `perl` polega na dodaniu sekcji `perl` o postaci:

```
perl {
    module = "/opt/FreeRADIUS/perl/vlans.pl"
    func_post_auth = "post_auth"
    func_post_proxy = "post_proxy"
}
```

W powyższym przykładzie skrypt `/opt/FreeRADIUS/perl/vlans.pl` realizuje wszystkie potrzebne zadania.

W tym przypadku elementy konfiguracyjne `func_post_auth`, `func_post_proxy` podają nazwy funkcji Perl zdefiniowanych dla odpowiednich sekcji.

Język unlang na ogół pozwala w prostszy i efektywniejszy sposób (bez uruchamiania zewnętrznych programów) dostosować postać pakietów do potrzeb.

Sekcja `instantiate`

Sekcja ta ustala kolejność ładowania modułów – moduły wymienione w niej są ładowane przed tymi, które są zdefiniowane w sekcjach: `authorize`, `authenticate`, `preacct`, `accounting`, `session`, `post-auth`, `pre-proxy` i `post-proxy`.

Sekcja `authorize`

Sekcja ustala sposób autoryzacji użytkowników. Przykładowa postać to:

```
authorize {
  preprocess
  checkuser
  Autz-Type pracownik {
    ldapstaff
  }
  Autz-Type student {
    ldapstud
  }
  eap
  files
}
```

Zdefiniowano typy autoryzacji `Autz-Type pracownik` i `student`, powiązane z wystąpieniami modułu `ldap`.

Autoryzacja odbywa się na podstawie typu określonego przez moduł `eap` oraz na podstawie modułu `files`.

Sekcja `authenticate`

Sekcja ustala sposób przebiegu uwierzytelnienia. Przykładowa postać to:

```
authenticate {
  eap
  Auth-Type pracownik {
    ldapstaff
  }
  Auth-Type student {
    ldapstud
  }
  Auth-Type MS-CHAP {
    mschap
  }
}
```

Zdefiniowano typy uwierzytelniania `Auth-Type pracownik` i `student`, powiązane z wystąpieniami modułu `ldap` oraz z modułem `mschap`. Uwierzytelnienie odbywa się na podstawie typu określonego przez moduł `eap`.

Sekcja post-auth

W sekcji tej domyślnie jest jedynie wywoływany moduł `attr_filter` w celu skasowania większości atrybutów w odpowiedzi `Access-Reject`. Można w niej uaktywnić `reply_log`, aby logować wszystkie odpowiedzi związane z uwierzytelnieniem, można tu też dodać wywołanie modułu `perl` w celu usunięcia ustawionych wcześniej VLAN-ów w przypadku, gdy `Access-Accept` z naszego serwera jest kierowany poza sieć danego dostawcy.

Plik `postauth_users`, używany w fazie `post-auth` może zawierać wpisy związane z modyfikacją pakietu `Access-Accept`:

```
test@test.pl Huntgroup == "stolowka"
    Tunnel-Private-Group-Id := 48
    Tunnel-Medium-Type = 6
    Tunnel-Type = VLAN
```

W tym przypadku użytkownik `test@test.pl` będzie miał ustawiony VLAN 48.

Według podobnej zasady ustala się zawartość sekcji `pre-proxy` i `post-proxy`, aby ustalić zachowanie na etapie obsługi pakietu przed i po przekierowaniu.

Katalogi `sites-available/` i `sites-enabled/`

Na końcu głównego pliku konfiguracyjnego FreeRADIUS-a – `radiusd.conf` znajduje się dyrektywa `INCLUDE` włączająca pliki definiujące serwery wirtualne. Katalog podany w dyrektywie jest przeszukiwany w celu włączenia wszystkich plików o nazwie zgodnej z wyrażeniem regularnym:

```
/[a-zA-Z0-9_ . ]+/
```

Dyrektywa domyślnie ma postać:

```
$INCLUDE sites-enabled/
```

Zakłada się, że w katalogu `etc/raddb/sites-available` instalacji FreeRADIUS znajdują się definicje dotyczące obsługi serwerów wirtualnych, natomiast w katalogu `etc/raddb/sites-enabled` są utworzone dowiązania do tych plików. Potrzebna struktura jest tworzona w procesie instalacji pakietu.

Serwer wirtualny nie mający nazwy jest przyjmowany za domyślny – po instalacji definicja ta znajduje się w pliku `default`. W ramach serwerów wirtualnych są definiowane sekcje `authorize{...}`, `authenticate{...}`, `pre-proxy{...}`, `post-proxy{...}`, `post-auth{...}`.

Informacje na temat sposobu korzystania z serwerów wirtualnych znajdują się w części „Serwery wirtualne”.

Plik `eap.conf`

Plik ten jest włączany do konfiguracji w ramach pliku `radiusd.conf`. Zawiera definicję modułu `eap`.

W pliku tym jest ustalany parametr `default_eap_type` (`peap`, `ttls`, `tls`), czyli domyślny typ EAP-a. Wartość podana w pliku konfiguracyjnym dystrybucji (`md5`), powinna zostać dostosowana, tak by serwer jako proponował metodę, która jest preferowana.

Poza tym w pliku `eap.conf` definiuje się wspierane typy EAP, w postaci zagnieżdżonych sekcji `md5`, `leap`, `peap`, `tls`, `ttls`, `gtc`. Nie jest rekomendowane stosowanie uwierzytelniania EAP-MD5 i LEAP, dlatego te sekcje są puste. W projekcie eduroam zaleca się stosowanie metod EAP-TLS, EAP-TTLS i EAP-PEAP. W sekcji `peap` należy umieścić następujące dyrektywy:

```
peap {
    default_eap_type = mschapv2
    copy_request_to_tunnel = yes
    use_tunneled_reply = yes
}
```

Parametr `copy_request_to_tunnel = yes` powoduje, że atrybuty nie zdefiniowane w tunelu, a obecne poza tunelem są kopiowane.

Parametr `use_tunneled_reply = yes` – powoduje, że atrybuty wysyłane w odpowiedzi nie wiążą się z użytkownikiem widzianym na zewnątrz tunelu (*outer identity*), lecz tym, który został określony wewnątrz tunelu (*inner identity*).

Podobną postać ma sekcja `ttls`:

```
ttls {
  default_eap_type = md5
  copy_request_to_tunnel = yes
  use_tunneled_reply = yes
}
```

Zarówno w sekcji `peap`, jaki i `ttls` można umieścić dyrektywę wskazującą, jaki serwer wirtualny ma obsługiwać zlecenia wewnątrz tunelu. Służy do tego wiersz:

```
virtual_server = "nazwa"
```

Sekcja `tls` definiuje zasady bezpiecznej komunikacji. Najistotniejsze elementy to:

```
private_key_file = ścieżka_do_pliku_z_kluczem_prywatnym_serwera
```

```
private_key_password = hasło_do_klucza_prywatnego
```

```
certificate_file = ścieżka_do_pliku_z_certyfikatem_serwera
```

```
CA_file = ścieżka_do_pliku_z_certyfikatem_urzędu
```

W ramach sekcji `tls` można ustalić, czy mają być sprawdzane następujące elementy:

- lista odwołanych certyfikatów (`check_crl=yes/no`),
- pole wystawcy certyfikatu w certyfikacie użytkownika (`check_cert_issuer="DN_wystawcy"`),
- nazwa CN w certyfikacie użytkownika (`check_cert_cn="%{User-Name}"`).

Aby mogły być używane metody kryptograficzne należy utworzyć plik DH, co jest realizowane poprzez polecenie:

```
openssl dhparam -out certs/dh 1024
```

Plik `certs/dh` należy wskazać w wierszu `dh_file` sekcji `tls`. Poza tym konieczne jest wskazanie pliku `random` w wierszu `random_file`, najlepiej użyć po prostu `/dev/random`.

Plik `policy.conf`

Plik ten jest włączany do konfiguracji w ramach pliku `radiusd.conf`. Zawiera definicję reguł, które są stosowane w różnych miejscach w konfiguracji, np. w celu modyfikacji postaci atrybutu, czy automatycznego odrzucania zleceń w niektórych przypadkach.

Oto przykładowa reguła, służąca do modyfikacji atrybutu `-Calling-Station-ID`:

```

mac-addr = ([0-9a-f]{2})[^0-9a-f]?([0-9a-f]{2})[^0-9a-f]?([0-9a-f]{2})
[^0-9a-f]?([0-9a-f]{2})[^0-9a-f]?([0-9a-f]{2})[^0-9a-f]?([0-9a-f]{2})
rewrite.calling_station_id {
    if((Calling-Station-Id) && "%{Calling-Station-Id}" =~ /^%
{config:policy.mac-addr}$/i) {
        update request {
            Calling-Station-Id := "%{tolower:%{1}}-%{2}}-%{3}}-%{4}}-
%{5}}-%{6}}}"
        }
        updated
    }
    else {
        noop
    }
}
}

```

Certyfikat dla serwera FreeRADIUS

W pliku `eap.conf` wskazujemy certyfikat serwera, klucz prywatny serwera oraz certyfikat urzędu certyfikacyjnego, który poświadczył certyfikat serwera.

W zleceniu certyfikacji związanym z kluczem publicznym serwera FreeRADIUS w miejscu `commonName` należy podać pełną kwalifikowaną nazwę serwera.

Urząd wystawiający certyfikat MUSI w certyfikacie serwera dodać rozszerzenie TLS Web Server Authentication. Korzystając z polecenia `openssl`, można to zrobić następująco:

```

openssl ca -out s.crt -in s.csr -extensions xpserver_ext \
-exfiles xpextension

```

Plik `xpextensions` ma postać:

```

[xpserver_ext]
extendedKeyUsage = 1.3.6.1.5.5.7.3.1

```

Certyfikaty klientów i korzystanie z listy unieważnionych certyfikatów

Jeżeli używamy uwierzytelniania EAP-TLS klient musi się dysponować certyfikatem zawierającym rozszerzenie TLS Web Client Authentication. Używając poleceń `openssl` można zrobić to następująco:

```

openssl ca -out c.crt -in c.csr -extensions xpclient_ext \
-exfiles xpextension

```

Plik `xpextensions` w tym przypadku ma postać:

```

[xpclient_ext]
extendedKeyUsage = 1.3.6.1.5.5.7.3.2

```

Plik `c.csr` zawiera zlecenie certyfikacji klucza publicznego klienta. Zazwyczaj zlecenia takie mają w polu `commonName` nazwę użytkownika w domenie, np. `commonName = user@a.test.pl`.

Jeżeli w pliku `eap.conf` wskazano korzystanie z list unieważnionych certyfikatów (CRL), serwer sprawdza, czy nazwa umieszczona w polu `Subject` nie znajduje się na liście CRL.

Certyfikat klientki w postaci PEM, umieszczony w pliku `c.crt` dodajemy do listy odwołanych certyfikatów używając polecenia:

```
openssl ca -revoke c.crt
```

Odnowienie listy CRL następuje po wykonaniu polecenia:

```
openssl ca -gencrl -out crl.pem
```

Następnie plik `crl.pem` umieszczamy w katalogu wskazanym w konfiguracji w pliku `eap.conf`, w bloku `tls`, w wierszu `certdir` i wykonujemy polecenie:

```
c_rehash katalog_wskazany_w_certdir
```

Serwery wirtualne

Zastosowanie wirtualnych serwerów może być bardzo różnorodne. Podstawową zasadą tej funkcjonalności jest możliwość stosowania różnych polityk obsługi zleceń, w zależności od specyfiki zlecenia. Serwery wirtualne pozwalają określić sposób postępowania na podstawie adresu IP serwera, adresu IP klienta, puli, do jakiej należy serwer, czy na podstawie faktu, że mamy do czynienia z wewnętrznym tunelem TLS.

Serwer FreeRADIUS może nasłuchiwać na wielu adresach IP i stosować odrębną politykę do pakietów przychodzących na dany adres. W sekcji `listen {..}` w `radius.conf` można podać nazwę serwera wirtualnego, który ma być powiązany z danym adresem IP. Można również wskazać jacy klienci mają być obsługiwane przez dany serwer wirtualny. Jest również możliwe zdefiniowanie puli serwerów (`home_server_pool`) i wskazanie serwera wirtualnego obsługującego daną pulę. Bardzo przydatną funkcjonalnością jest zastosowanie dedykowanego serwera wirtualnego do obsługi wewnętrznego tunelu TLS. W tym celu w pliku `eap.conf`, w sekcjach `peap` i `ttls` definiujemy serwer w wierszu `virtual_server`. Jeśli np. metody EAP-TTLS i PEAP uwierzytelniają użytkowników w oparciu o bazę LDAP, to tylko w ramach danego serwera wirtualnego należy wskazać odwołania do modułów `ldap`. Ponadto, w sekcji `post-auth` serwera wirtualnego, można w sposób bardzo wygodny zrealizować zamianę identyfikatora użytkownika zewnętrznego na nazwę pochodzącą z wewnątrz tunelu, lub ustaloną na podstawie pobranych w czasie uwierzytelniania atrybutów dodatkowych – szczegóły znajdują się w kolejnej części opracowania.

replyItem	My1-User-Identity	stafflid
replyItem	My2-User-Identity	studid

Ustalenie VLAN-ów

W pakiecie Access-Accept mogą zostać wysłane atrybuty służące do ustalenia docelowego numeru VLAN, w którym użytkownik otrzyma adres. Można to zrealizować za pomocą odpowiednio przygotowanego pliku postauth_users. Prostsza metoda w wersji 2 FreeRADIUS-a jest użycie języka unlang w sekcji post-auth.

Poniższy kod:

```
if ("%{Packet-Src-IP-Address}" != "IP_serwer1_MAN") &&
    ("%{Packet-Src-IP-Address}" != "IP_serwer2_MAN") ) {
    if (Realm=="a.test.pl") {
        update reply {
            Tunnel-Private-Group-Id:=140
            Tunnel-Medium-Type:=6
            Tunnel-Type:=VLAN
        }
    }
    elsif (Realm=="b.test.pl") {
        update reply {
            Tunnel-Private-Group-Id:=141
            Tunnel-Medium-Type:=6
            Tunnel-Type:=VLAN
        }
    }
}
```

Uwaga: operator := zamienia dotychczasowe ustawienia dla atrybutu, operator = dodaje nową wartość atrybutu o danym typie.

Numer VLAN są przypisywane tylko wówczas, gdy pakiet nie pochodzi z serwera poziomu PL.

Serwer RADIUS NIE MOŻE przekazywać na zewnątrz ustawień VLAN. Należy zwrócić uwagę, by nigdy nie były odsyłane atrybuty dotyczące VLAN-ów, gdy odpowiedź serwera jest przekazywana zwrótnie poza naszą sieć. Najlepiej w sekcji post-proxy umieścić kod:

```
if (Realm == "man") {
    if ( Tunnel-Private-Group-Id ) {
        update reply {
            Tunnel-Private-Group-Id-=%{Tunnel-Private-Group-Id}
        }
    }
    if ( "Tunnel-Type" ) {
        update reply {
            Tunnel-Type-="%{Tunnel-Type}"
        }
    }
    if ( "Tunnel-Medium-Type" ) {
        update reply {
            Tunnel-Medium-Type-="%{Tunnel-Medium-Type}"
        }
    }
}
```

(atrybut `Realm` musi zawierać nazwę określającą obsługę przez serwer poziomu regionalnego, można to zrealizować w pliku `users` poprzez dodanie do każdego zlecenia nie obsługiwanego lokalnie atrybutu `Proxy-To-Realm:=man`).

Schemat RADIUS-LDAPv3 (fragment dystrybucji FreeRADIUS) definiuje klasę `radiusProfile`. W oparciu o ten schemat FreeRADIUS pozwala na dodanie we wpisie użytkownika w bazie LDAP informacji o VLAN-ie za pomocą atrybutów: `RadiusTunnelType`, `radiusTunnelMediumType`, `radiusTunnelPrivateGroupID`.

Atrybut Chargeable-User-Identity

W przypadku uwierzytelnienia przy użyciu metody EAP-TLS, po poprawnym uwierzytelnieniu standardowo jest odsyłany pakiet `Access-Accept` zawierający w polu `User-Name` nazwę, która pojawiła się w zleceniach `Access-Request` w polu `User-Name`. Po uwierzytelnieniu EAP-TTLS w pakiecie `Access-Accept` domyślnie pojawi się nazwa użytkownika występująca jako tożsamość zewnętrzna, w szczególności, w przypadku standardowego ustawienia programu klienckiego `Secure-W2` taka nazwa zawiera napis postaci `anonymus@domena`.

W celu umożliwienia realizacji funkcji monitorowania i rozliczania w usłudze `eduroam`, w polskim projekcie `eduroam` zaleca się korzystanie z atrybutu `Chargeable-User-Identity` do przekazywania informacji o użytkowniku (RFC 4372). W polu tym serwer uwierzytelniający użytkownika ma umieszczać unikatowy identyfikator użytkownika, umożliwiający jednoznaczne ustalenie użytkownika przez administratora serwera. Jednocześnie identyfikator taki nie powinien przenosić żadnej informacji o użytkowniku, która umożliwiłaby osobom postronnym identyfikację użytkownika.

W pliku `etc/raddb/policy.conf` znajdują się reguły zawierające prefiks `cui_`, które są przeznaczone do atrybutu `Chargeable-User-Identity` w zleceniach. Niestety dystrybucja pakietu FreeRADIUS dostępna na stronie <http://freeradius.org> nie zawiera kompletnej implementacji reguł CUI, dlatego należy skorzystać z uzupełnień, które są publikowane na stronie <http://www.eduroam.pl/Dokumentacja/cui-fr-2.2.0.patch>. Włączenie obsługi CUI na serwerze instytucji wiąże się z dwoma aspektami funkcjonowania serwera:

- jako dostawca usługi (Service Provider, SP) serwer powinien korzystać z atrybutu CUI do przechowywania informacji dotyczącej sesji użytkownika;
- jako miejsce uwierzytelnienia (Identity Provider, IdP) serwer powinien dodawać CUI do pakietu `Access-Accept`, jeśli strona komunikująca się zgłosiła zamiar korzystania z CUI poprzez wysłanie atrybutu `Chargeable-User-Identity` z pustą wartością.

```
operator_name {
    if (Packet-Type == Access-Request) {
        update request {
            Operator-Name := "%{config:sp_operator_name}"
            Chargeable-User-Identity = '\\000'
        }
    }
}
```

Aktualna implementacja CUI korzysta z atrybutu `Operator-Name` zdefiniowanego w RFC 5580. Atrybut ten służy do tworzenia unikatowego identyfikatora, reprezentującego właściciela sieci dostępowej. Reguła `operator_name` jest definiowana w pliku `etc/raddb/policy.conf`:

Wartość wysyłana jako jest ustalona w głównej konfiguracji, w parametrze `sp_operator_name` (zgodnie ze specyfikacją zamieszczoną w RFC 5580, powinna to być nazwa domeny instytucji poprzedzona znakiem przestrzeni nazw, tj. 1 – domena). W podstawowej konfiguracji serwera można również zdefiniować flagę o nazwie `cui_require_operator_name`, która wskazuje, czy procedura tworzenia CUI wymaga istnienia atrybutu `Operator-Name` w zleceniu (domyślna wartość to 'nie'). Zasada obsługi atrybutu `Chargeable-User-Identity` w ramach serwera jest następująca:

- dostawca usługi `eduroam` (SP) przesyłając w zleceniu `Access-Request` atrybut `Chargeable-User-Identity` z pustą wartością, wskazuje że żąda dostarczenia CUI;

- jeśli serwer, jako SP, odbierze atrybut `Chargeable-User-Identity` z serwera uwierzytelniającego to umieszcza go w pakietach `Accounting-Request` oraz zapisuje do bazy `accountingowej`, jeśli atrybut `CUI` ma być używany w zadaniach rozliczeniowych;
- jeśli serwer `FreeRADIUS` realizuje lokalnie uwierzytelnienie, a w zleceniu został przekazany pusty atrybut `Chargeable-User-Identity`, to jest generowana wartość atrybutu poprzez utworzenie hasha MD5 następujących elementów: klucza serwera (zmienna `cui_hash_key` w konfiguracji serwera), wartości atrybutu `User-Name` oraz wartości atrybutu `Operator-Name`.

Plik `etc/raddb/policy.conf` zawiera zestaw następujących reguł do obsługi CUI:

- `cui_pre-proxy` – reguła stosowana przed przekierowaniem pakietu do innego serwera, dopisuje do zlecenia pustą wartość CUI (obecnie większość urządzeń nie zawiera implementacji wysyłania pustego atrybutu `Chargeable-User-Identity`);
- `cui_postauth` – reguła stosowana po udanym uwierzytelnieniu, wylicza wartość atrybutu `Chargeable-User-Identity` i dodaje ją do odpowiedzi, jeśli: (1) w zleceniu jest pusta wartość atrybutu `Chargeable-User-Identity` oraz (2) w zleceniu jest niepusta wartość atrybutu `Operator-Name`, albo w konfiguracji nie zdefiniowano zmiennej `cui_require_operator_name`;
- `cui_updatedb` – reguła włącza korzystanie z definicji modułu `cui` w sekcji `sql/mysql` wg poleceń SQL określonych w konfiguracji `cui.conf`;
- `cui_accounting` – reguła obsługuje `accounting`, jeśli w pakiecie jest pusta wartość atrybutu `Chargeable-User-Identity`, to dodajemy do zlecenia wartość CUI wyszukaną z bazy tymczasowej.

Plik `etc/raddb/sql/mysql/cui.sql` zawiera definicję tablicy `cui`, która odgrywa rolę tymczasowego repozytorium danych, które są potrzebne do przechowywania danych dotyczących konkretnych uwierzytelnień, by móc powiązać z danym uwierzytelnieniem zlecenia `accountingowe`. Z kolei plik `etc/raddb/sql/mysql/cui.conf` zawiera zapytania bazodanowe realizowane po zakończeniu udanego uwierzytelnienia oraz przy obsłudze `accountingu`. W pliku `etc/raddb/modules/cui` jest definiowane wystąpienie modułu `sql` o nazwie `cui` i są tam ustalane parametry związane z obsługą tymczasowej bazy danych.

```

sql cui {
database = "mysql"
driver = "rlm_sql_${database}"
server = "localhost"
login = "db_login_name"
password = "db_password"
radius_db = "db_name"
num_sql_socks = 5
connect_failure_retry_delay = 60
cui_table = "cui"
sql_user_name = "%{User-Name}"
$INCLUDE sql/${database}/cui.conf
}

```

Operacje związane z dopisywaniem atrybutu , albo z wyliczaniem jego wartości są definiowane poprzez odwołanie do reguł cui_ z pliku etc/raddb/policy.conf w plikach etc/raddb/sites-enabled/default i etc/raddb/sites-enabled/inner-tunnel.

W pliku etc/raddb/sites-enabled/default należy wykonać następujące czynności:

- odkomentować wiersz zawierający parametr cui_hash_key oraz ustalić jego specyficzną wartość,
- w sekcji pre-proxy odkomentujemy operator-name,
- w sekcji post-auth odkomentujemy wiersz cui_postauth i dodatkowo, jeśli chcemy użyć CUI w accountingu, wiersz cui_updatedb
- w sekcji pre-proxy odkomentujemy cui_pre-proxy.

Z kolei w pliku etc/raddb/sites-enabled/inner-tunnel należy:

- w sekcji post-auth odkomentować cui_postauth.

Obsługa rozliczania (accounting)

Jeżeli urządzenia dostępne typu Access Point mają włączoną funkcjonalność rozliczania i wskazują serwer FreeRADIUS jako miejsce obsługi rozliczania, to serwer ten, poza pakietami Access-Request i Access-Challenge, odbiera pakiety rozliczeniowe, Accounting-Request. W domyślnym ustawieniu pakiety rozliczeniowe są logowane według zasad określonych w module detail. Można zdefiniować w sekcji preacct (obsługa wstępna przed rozliczeniem) korzystanie z modułu files. Wówczas przed przystąpieniem do rozliczania zostanie przeanalizowany plik users – domyślnie jest to acct_users, jeśli np. w pliku będzie wpis wskazujący, że pakiet ma zostać przekierowany do innego serwera, to takie przekierowanie nastąpi.

W eduroam obowiązuje zasada przechowywania informacji rozliczeniowej dotyczącej nielokalnych użytkowników na serwerze lokalnym, tak by administrator sieci, z której użytkownik korzysta mógł posiadać wszelkie informacje rozliczeniowe.

Popularnym rozwiązaniem dotyczącym obsługi rozliczania jest wykorzystanie bazy SQL. Domyślny plik konfiguracyjny to sql.conf. Zawiera on deklaracje dotyczące modułu sql. Są to:

deklaracja drivera, serwera, użytkownika i hasła do współpracy z bazą, nazwy bazy oraz definicje sposobu realizacji zapytań rozliczeniowych: accounting_start_query, accounting_update_query, accounting_stop_query.

Należy również zainicjować bazę danych, utworzyć tablicę np. o nazwie accounting.

W tablicy umieszczamy pola, których dotyczą definicje zapytań accounting_start_query, accounting_update_query, accounting_stop_query.

W sekcji accounting dopisujemy wywołanie modułu sql.

Jeżeli w accountingu ma być wykorzystywany atrybut `Chargeable-User-Identity`, to niezbędne jest korzystanie z tymczasowej tablicy `cui`, by do pakietów można było dodać wartość tego atrybutu, ustaloną wcześniej dla danego użytkownika. Przebiega to następująco:

- z tablicy `cui` jest pobierana wartość `Chargeable-User-Identity` (pole `cui` w tablicy) odpowiadająca otrzymanym w zleceniu: adresowi IP klienta, adresowi MAC oraz nazwie użytkownika;
- pobrana wartość umieszczana jest w logu accountingu i w bazie danych accountingowych (należy dostosować w tym celu zapytanie `accounting_update_query`),
- w przypadku odebrania zlecenia `Accounting-Request` typu `stop`, z tablicy tymczasowej jest usuwany wpis dotyczący wartości `Chargeable-User-Identity` odpowiadającej otrzymanym w zleceniu: adresowi IP klienta, adresowi MAC oraz nazwie użytkownika.

Uruchomienie serwera FreeRADIUS

Jeśli konfiguracja znajduje się w domyślnej lokalizacji (`etc/raddb`), to startujemy serwer następująco:

```
radiusd &
```

Jeśli konfiguracja jest w innym katalogu, to musimy dodać opcję `-d`:

```
radiusd -d katalog_konfiguracji
```

Polecenie:

```
radiusd -X >& /tmp/freeradius&
```

uruchamia serwer w trybie debugowania, przy czym wyjście debugowania jest przekazywane do pliku `/tmp/freeradius`.

Jeśli nasz serwer nie pracuje w trybie debugowania, to informacje dotyczące pracy serwera będą dostępne w pliku `$logdir/radius.log`.

Integracja FreeRADIUS-a z Active Directory

Założenia są następujące:

- korzystamy z Active Directory (Windows Server 2000 / 2003) jako bazy użytkowników;
- użytkownicy mają zdefiniowany tryb 'allow access' (zakładka Dial-In we własnościach konta);
- rozszerzamy schemat poprzez dopisanie klasy `radiusProfile` oraz atrybutów `dialupAccess`, `radiusGroupName`, `radiusTunnel*`;
- rozbudowujemy wpis użytkownika w celu dodania nowych atrybutów.

Uwaga: możliwość zastosowania atrybutów klasy `radiusProfile` przy opisie kont użytkowników ustala własność klasy `radiusProfile` w ramach zakładki Relationship - jako 'possible superior' należy dodać klasę obiektów `user`.

W celu aktualizacji schematu Active Directory muszą być spełnione warunki:

- administrator lub użytkownik modyfikujący musi być w grupie (Member Of) `Schema Admins`;
- należy wykonać polecenie `schgmt.dll: Run... regsvr32 schgmt.dll`;
- otworzyć konsolę (`mmc`) i dodać przystawkę "Active Directory Schema";
- aby była możliwość zapisu aktualizacji niezbędna jest zmiana w rejestrze:

dojść do

```
HKEY_LOCAL_MACHINE\SYSTEM\CurrentControlSet\ Services\NTDS\Parameters
```

```
Edit, New, DWORD Value,
```

```
Value Name: Schema Update Allowed
```

```
Data Type: REG_DWORD, Base: Binary, Value Data: 1
```

Przygotowanie Active Directory:

Konta użytkowników danego kontrolera domeny znajdują się w gałęzi `cn=Users`.

Korzeń drzewa to `dc=a,dc=b,dc=c`, jeśli Active Directory jest kontrolerem domeny `a.b.c`

Program `ldifde` pozwala importować i eksportować dane, domyślny tryb to eksport. Przykłady:

```
ldifde -d 'cn=users,dc=ad,dc=umk,dc=pl' -f u.ldif
```

w pliku `u.ldif` zostanie zapisany zrzut poddrzewa `cn=users`

```
ldifde -f user.ldif -i
```

import danych wg pliku `user.ldif` (wsad w postaci standardu LDIF, DN entry, definicja operacji (changetype: add/modify/ delete), atrybuty.

Dokument “FreeRADIUS Tutorial for AD Integration”, Ch. Schwartz

http://homepages.lu/charlesschwartz/radius/freeRadius_AD_tutorial.pdf

szczegółowo opisuje kolejne działania konfiguracyjne.

Definiujemy moduł ldap, np.:

```

ldap AD {
...
identity = DN_użytkownika z prawem_odczytu
password = "hasło_użytkownika"
start_tls = no
access_attr = "dialupAccess"
...
}

```

W sekcji `authorize` umieszczamy odpowiedni `Autz-Type`, podobnie w sekcji `authenticate` umieszczamy `Auth-Type`.

W przypadku współpracy z Active Directory stosowanym typem uwierzytelnienia jest PEAP. Po stronie serwera Linux należy zdefiniować sposób dostępu do domeny Windows.

Korzystamy w tym celu z serwera Samba i narzędzi:

- `winbindd`: demon umożliwiający połączenie ze środowiskiem Windows,
- `ntlm_auth`: program współpracujący z `winbindd` do realizacji zlecenia NTLM.

```

AD.X.Y {
kdc = 192.168.3.33
default_domain = AD.X.Y
}

```

W pliku `/etc/krb5.conf` należy dodać domenę Windows.

Po stronie Samby, w pliku `smb.conf` umieszczamy w sekcji `global`:

```

[global]
workgroup = AD.UMK.PL
security = ads
...
password server = 192.168.3.33 // serwer AD
realm = AD.UMK.PL

```

Restartujemy serwer `smbd`.

W celu rejestracji serwera w domenie Windows wykonujemy:

```
net join -U administrator
```

Następnie uruchamiamy demona `winbindd`.

Wykonujemy próbę uwierzytelnienia przez NTLM:

```
ntlm_auth -request-nt-key -domain=AD.X.Y -username=xxx
```

Dostosowujemy konfigurację serwera FreeRADIUS:

- w sekcji `mschap` musi być wskazany `authtype = MS-CHAP`,
- odkomentowujemy definicję `with_ntdomain_hack = yes`
- definiujemy:

```

ntlm_auth = "/usr/bin/ntlm_auth -request-nt-key
--domain=AD.UMK.PL -username=%{Stripped-User-Name}
--challenge=%{mschap:Challenge}
--nt-response=%{mschap:NT-Response}"

```

- w pliku `eap.conf` ustawiamy:

`default_eap_type = peap`

w sekcji `tls` konieczna jest deklaracja certyfikatów (PEAP korzysta z zaszyfrowanego tunelu);

należy odkomentować sekcję `peap`

```
peap {  
  default_eap_type = mschapv2  
}
```